

STEUNPUNT
TOETSONTWIKKELING
EN PEILINGEN

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

SCHOOLFEEDBACKRAPPORT

PARALLELTOETSEN WETENSCHAPPEN EN TECHNIEK BASISONDERWIJS 2018

9888

Basisschool Y

Hoofdstraat 1

9999 ZEVENBEEK

Inhoud

1. Paralleltoetsen van peilingen.....	1
2. Paralleltoetsen wetenschappen en techniek basisonderwijs.....	3
3. Opbouw van uw schoolfeedback.....	4
4. Aan de slag met uw schoolfeedback.....	13
5. Schoolfeedback wetenschappen en techniek basisonderwijs	14

1. PARALLELTOETSEN VAN PEILINGEN

1.1. INLEIDING

Uw school nam één of meer paralleltoetsen af bij de leerlingen van het zesde leerjaar.

Een paralleltoets meet het bereiken van bepaalde eindtermen of ontwikkelingsdoelen. Paralleltoetsen staan niet op zichzelf. Het zijn parallelversies van peilingstoetsen: de schriftelijke toetsen die afgenomen werden in een grootschalig peilingsonderzoek.

Op basis van de gegevens die uw school bezorgde aan het Steunpunt Toetsontwikkeling en Peilingen, wordt in dit rapport beschreven in welke mate uw school de getoetste eindtermen gerealiseerd heeft bij de deelnemende leerlingengroep. De prestatie van uw school wordt vergeleken met die van de representatieve steekproef van scholen die eerder aan het peilingsonderzoek deelnam.

1.2. PEILINGSONDERZOEK IN VLAANDEREN

Het Steunpunt Toetsontwikkeling en Peilingen is een samenwerkingsverband van KU Leuven en Universiteit Antwerpen. In opdracht van het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming voeren zij elk schooljaar twee peilingen uit om het bereiken van bepaalde eindtermen of ontwikkelingsdoelen te onderzoeken in Vlaanderen. Eindtermen en ontwikkelingsdoelen zijn minimumdoelen op het vlak van kennis, inzicht, vaardigheden en attitudes die de overheid formuleert voor leerlingen aan het einde van een bepaald onderwijsniveau.

Peilingsonderzoek is een vorm van externe kwaliteitsbewaking. Met peilingen wordt onderzocht in welke mate de leerlingen in Vlaanderen het minimum bereiken dat de overheid heeft vastgelegd. Daarnaast wordt ook nagegaan of er systematische verschillen zijn in prestaties, en met welke kenmerken van scholen, klassen of leerlingen eventuele prestatieverschillen samenhangen. Een peiling vindt steeds plaats aan het einde van een bepaald onderwijsniveau of een bepaalde graad, en enkel in het gewoon basis- en secundair onderwijs.

1.3. VERLOOP VAN EEN PEILINGSONDERZOEK

TOETSONTWIKKELING

Als opdrachtgever van het peilingsonderzoek bepaalt de overheid welke vakken en leergebieden gepeild worden. Het Steunpunt Toetsontwikkeling en Peilingen selecteert samen met de overheid de te toetsen eindtermen of ontwikkelingsdoelen, en verzamelt informatie over de betrokken vakken en leergebieden.

De geselecteerde eindtermen of ontwikkelingsdoelen worden inhoudelijk gebundeld in sets. In samenwerking met een team van leerkrachten en andere inhoudelijke deskundigen (pedagogisch begeleiders, inspecteurs, beleidsmakers en lerarenopleiders) wordt een schriftelijke toets ontwikkeld voor elke set van eindtermen of ontwikkelingsdoelen. Sommige eindtermen of ontwikkelingsdoelen omvatten complexe vaardigheden die moeilijk te meten zijn via een schriftelijke toets. Voor deze eindtermen of ontwikkelingsdoelen worden praktische proeven ontwikkeld.

Om de inhoudelijke en statistische kwaliteit van de toetsinstrumenten te garanderen, worden de voorlopige toetsen en proeven afgenomen bij grote groepen van leerlingen. Daarnaast worden de opgaven en opdrachten voorgelegd aan inhoudelijk experts. Op basis van dit vooronderzoek worden de toetsen en proeven bijgesteld en herwerkt tot hun definitieve vorm.

PEILING

Scholen kunnen zich niet kandidaat stellen om deel te nemen aan een peiling. Om op basis van de peilingsresultaten algemene uitspraken te kunnen doen, wordt een steekproef getrokken die representatief is voor alle scholen in Vlaanderen die het getoetste onderwijsniveau of de getoetste graad aanbieden. In de peilingssteekproef zijn de verschillende onderwijsnetten en provincies vertegenwoordigd en wordt ook rekening gehouden met de grootte van de scholen.

De peiling vindt plaats aan het einde van het schooljaar. De ontwikkelde toetsen en proeven worden dan eenmalig en gestandaardiseerd afgenomen, in principe in alle deelnemende scholen op hetzelfde moment. Bij de peiling worden ook vragenlijsten afgenomen van de deelnemende leerlingen en hun ouders, van de leerkrachten, en soms ook van de directie of andere medewerkers van de scholen.

Het Steunpunt Toetsontwikkeling en Peilingen analyseert de antwoorden op de toetsen en proeven, informatie uit de vragenlijsten, en administratieve gegevens over de deelnemende leerlingen en de scholen. Daarmee brengen de onderzoekers prestaties in kaart en onderzoeken ze de eventuele samenhang tussen prestatieverschillen en kenmerken.

NA DE PEILING

Als uit de analyses blijkt dat bepaalde eindtermen of ontwikkelingsdoelen niet (voldoende) bereikt worden in Vlaanderen, of dat bepaalde kenmerken samenhangen met minder goede prestaties, dan kunnen de overheid, het onderwijsveld en ook de scholen zelf hieraan werken. Voor sommige leergebieden wordt na enkele jaren ook een herhalingspeiling uitgevoerd om zicht te krijgen op eventuele evoluties.

De identiteit van deelnemende scholen en leerlingen wordt niet bekendgemaakt. Resultaten van individuele scholen en leerlingen worden nooit gerapporteerd aan de overheid of aan andere instanties zoals de inspectie. De scholen die aan de peiling deelnamen, krijgen wel een vertrouwelijk feedbackrapport over hun eigen prestatie.

1.4. PARALLELTOETSEN VAN PEILINGEN

Van de meeste schriftelijke peilingstoetsen wordt na afloop van de peiling een parallelversie beschikbaar gemaakt op www.paralleltoetsen.be. Deze paralleltoetsen blijven meerdere jaren ter beschikking. Scholen kunnen er zelf voor kiezen om paralleltoetsen af te nemen.

Paralleltoetsen meten precies dezelfde sets van eindtermen of ontwikkelingsdoelen als de peilingstoetsen en ze voldoen aan dezelfde kwaliteitseisen. Ze werden tegelijkertijd ontwikkeld met de peilingstoetsen: alle opgaven van beide toetsversies werden in het vooronderzoek samen getest en geanalyseerd.

Wanneer een school een paralleltoets afneemt, kan het Steunpunt Toetsontwikkeling en Peilingen feedback geven bij de prestatie van die school door ze te vergelijken met de representatieve steekproef die deelnam aan de peiling.

2. PARALLELTOETSEN WETENSCHAPPEN EN TECHNIEK BASISONDERWIJS

2.1. DE PEILING WERELDORIËNTATIE (NATUUR EN TECHNIEK) VAN 2015

De paralleltoetsen wetenschappen en techniek basisonderwijs die uw school aan het eind van afgelopen schooljaar kon afnemen, werden ontwikkeld in het kader van de peiling wereldoriëntatie (natuur en techniek) van 2015.

In deze peiling toetste het Steunpunt Toetsontwikkeling en Peilingen eindtermen voor de domeinen natuur en techniek uit het leergebied wereldoriëntatie¹ voor het einde van het basisonderwijs. De peiling was gedeeltelijk een herhaling van de peiling natuur die plaatsvond in 2005. De peiling bestond uit een schriftelijk deel (zes toetsen natuur en één toets techniek) en een praktische proef die een aantal technische vaardigheden toetste uit de eindtermen techniek.

In totaal werden er op 12 mei 2015 schriftelijke peilingstoetsen afgenomen bij 3361 leerlingen uit 202 klassen zesde leerjaar uit 151 vestigingsplaatsen van 130 Vlaamse basisscholen. De praktische proef werd in elke school afgenomen bij een deelsteekproef van leerlingen.

Na de bekendmaking van de algemene peilingsresultaten in 2016, organiseerde de overheid een werkseminarie waarop deze resultaten besproken werden. Op dit werkseminarie kwamen ook de resultaten aan bod van de peiling natuurwetenschappen in de eerste graad secundair onderwijs A-stroom van 2015.

In het voorjaar van 2016 werden zeven paralleltoetsen wetenschappen en techniek beschikbaar gemaakt: zes voor het domein natuur, één voor het domein techniek.

2.2. MEER INFORMATIE

Het verloop en de algemene resultaten van dit peilingsonderzoek werden beschreven in een brochure.

Na het werkseminarie werd een tweede brochure gepubliceerd met een neerslag van de gesprekken in de werkgroepen en enkele aanbevelingen.

U kunt deze en andere brochures downloaden op www.paralleltoetsen.be/peilingen.

¹ Sinds het schooljaar 2015-2016 is het leergebied wereldoriëntatie opgesplitst in twee aparte leergebieden, namelijk 'wetenschappen en techniek' en 'mens en maatschappij'. De bestaande eindtermen en ontwikkelingsdoelen werden bij deze splitsing behouden, ze zijn inhoudelijk dus niet gewijzigd.

3. OPBOUW VAN UW SCHOOLFEEDBACK

Dit schoolfeedbackrapport bevat achteraan een resultatenbundel voor elke afzonderlijke paralleltoets wetenschappen en techniek basisonderwijs die uw school afnam. Een resultatenbundel bestaat uit de volgende onderdelen:

- Getoetste eindtermen;
- Vergelijkende gegevens peilingssteekproef;
- Deelnemende leerlingen;
- Bereiken van de eindtermen;
- Situering op schoolniveau;
- Situering op vestigingsplaatsniveau (enkel als uw school met verschillende vestigingsplaatsen deelnam).

In dit hoofdstuk wordt elk onderdeel toegelicht en waar nodig geïllustreerd met voorbeelden.

3.1. GETOETSTE EINDTERMEN

Elke paralleltoets meet een welbepaalde set van eindtermen. De getoetste eindtermen worden vooraan in de resultatenbundel nog eens opgelijst.

3.2. VERGELIJKENDE GEGEVENS PEILINGSSTEEKPROEF

De prestatie van uw school wordt niet vergeleken met die van andere scholen die dit jaar ook beslisten om paralleltoetsen af te nemen.

De prestatie van uw school wordt vergeleken met gegevens van leerlingen en scholen die de overeenstemmende peilingstoets aflegden in het peilingsonderzoek van 2015. We noemen deze representatieve referentiegroep de peilingssteekproef. We geven telkens weer uit hoeveel leerlingen en scholen deze peilingssteekproef bestond voor de paralleltoets in kwestie.

3.3. DEELNEMENDE LEERLINGEN

TABEL

In de tabel 'Deelnemende leerlingen' wordt een overzicht gegeven van de leerlingaantallen waarop het resultaat van uw school berekend werd. Op de volgende bladzijde wordt hiervan een fictief voorbeeld getoond, met een leeswijzer.

GEGEVENS

Alle leerlingen van het zesde leerjaar kwamen in aanmerking om paralleltoetsen wetenschappen en techniek af te leggen. U verdeelde hen over lesgroepen. Per toets kon u aangeven of een lesgroep of leerling al dan niet had deelgenomen. Voor elke deelnemende leerling voerde u de antwoorden op de toets in en beantwoordde u vragen over de achtergrond van de leerling (bijvoorbeeld: welke taal de leerling spreekt met de gezinsleden). Het Steunpunt Toetsontwikkeling en Peilingen beschikte voor leerlingen die in aanmerking kwamen ook over achtergrondkenmerken uit de centrale administratieve databanken van de overheid.

AANDACHTSPUNTEN

Als u een paralleltoets enkel hebt afgenomen van een specifieke selectie van leerlingen, bijvoorbeeld alleen maar de sterkere of de zwakkere presteerders, dan dient u daar rekening mee te houden bij het bekijken van het resultaat van uw school. Op schoolniveau zal dit immers een onvolledig beeld schetsen.

Hou er eveneens rekening mee dat het resultaat van uw school enkel betrouwbaar is als de paralleltoetsen op gestandaardiseerde wijze afgenomen werden. Het is belangrijk dat u de afname-instructies hebt gevolgd en dat u de leerlingen bijvoorbeeld niet gericht op de paralleltoets voorbereid hebt.

VOORBEELD MET LEESWIJZER

- **School:** alle leerlingen van het zesde leerjaar van deze school [bron: administratieve gegevens]
- **Vestigingsplaatsen:** verdeling van de leerlingen over de verschillende vestigingsplaatsen van deze school [bron: administratieve gegevens]
- **Lesgroepen:** verdeling van de leerlingen over de verschillende lesgroepen [zoals doorgegeven door de school bij de toetsinvoer]

Kolom **Deelgenomen?**: aanduiding of de school, vestigingsplaats(en), lesgroep(en) aan de toets hebben deelgenomen of niet

	Aantal leerlingen	Deelgenomen?	Toets volledig afgelegd	In analyse	
School					
123456	80	ja	57	51	
Vestigingsplaatsen					
123456/1 Dorpsstraat 1, 1234 Zonedorp	39	ja	37	34	
123456/2 Schoolstraat 2, 1235 Ekstergem	41	ja	20	17	
Lesgroepen					
6 A Zonedorp	20	ja	18	16	Leerlingen uit vestigingsplaats: 123456/1
6 B Zonedorp	19	ja	19	18	123456/1
6 A Ekstergem	20	ja	20	17	123456/2
6 B Ekstergem	21	nee	0	0	123456/2

Kolom **Aantal leerlingen**:
in aanmerking komende leerlingen
[alle leerlingen van het zesde leerjaar]

Kolom **Toets volledig afgelegd**:
aantal leerlingen die deze toets volledig aflegden
[bron: ingevoerde gegevens]

→ voor deze leerlingen kon het **bereiken van de eindtermen** in kaart gebracht worden

Kolom **In analyse**:
aantal leerlingen die deze toets volledig aflegden en voor wie we over alle nodige gegevens beschikten om verderop een aantal vergelijkende statistische analyses uit te voeren
[bron: ingevoerde gegevens en informatie uit centrale databanken]

→ deze leerlingen konden meegenomen worden in de **situering van uw school**

3.4. BEREIKEN VAN DE EINDTERMEN

VAARDIGHEIDSSCORES

Aan elke leerling die de toets volledig aflegde, kon een vaardigheidsscore toegekend worden. In de tabel 'Bereiken van de eindtermen' wordt een overzicht gegeven van de vaardigheidsscores die bij u op school behaald werden. Op de volgende bladzijde wordt hiervan een fictief voorbeeld getoond, met een leeswijzer.

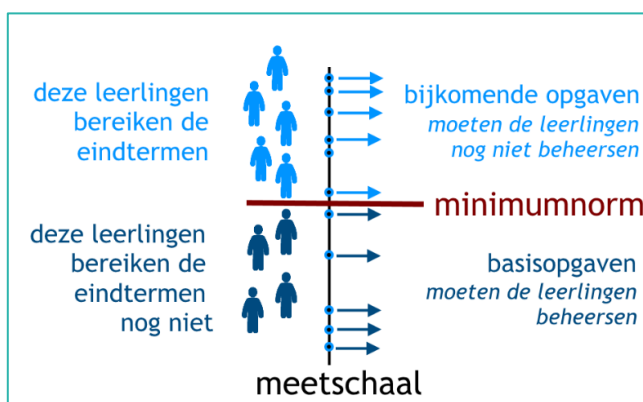
Een vaardigheidsscore is een score op 10 die aangeeft in welke mate een leerling de getoetste set van eindtermen beheerst.

Een leerling die de minimumnorm net haalt, dat wil zeggen: de getoetste eindtermen net bereikt, behaalt een vaardigheidsscore van 5 op 10. Een leerling die de minimumnorm niet haalt, heeft een lagere score. Hoe groter de vaardigheid van de leerling, hoe sterker de beheersing van eindtermen, hoe hoger de score op 10.

BEPALING VAARDIGHEIDSSCORE

De vaardigheidsscore van een leerling is niet zomaar een optelsom van de correcte antwoorden die hij gegeven heeft. Om een vaardigheidsscore te kunnen bepalen, hebben wij een aantal stappen doorlopen.

- 1) Van elke afzonderlijke opgave uit de peilingstoets en de parallelversie werd de moeilijkheidsgraad berekend door na te gaan hoeveel leerlingen deze opgave juist oplosten in het vooronderzoek en in het peilingsonderzoek. Hoe meer leerlingen de opgave correct oplosten, hoe makkelijker de opgave, hoe minder leerlingen, hoe moeilijker. Alle opgaven werden vervolgens gerangschikt van makkelijk naar moeilijk. Deze rangschikking noemen we een **meetschaal**.
- 2) Een groep van leerkrachten en andere inhoudelijke deskundigen (pedagogisch begeleiders, inspecteurs, beleidsmakers en lerarenopleiders) maakte een inhoudelijke analyse van opgaven en duidde op de meetschaal een **minimumnorm** aan. Die minimumnorm, ook 'toetsnorm' of 'cesuur' genoemd, verdeelt de meetschaal in basisopgaven en bijkomende opgaven. Basisopgaven moeten leerlingen zeker kunnen oplossen om de getoetste set van eindtermen te bereiken, bijkomende opgaven overstijgen deze eindtermen.
- 3) De antwoorden van leerlingen werden statistisch geanalyseerd. Deze analyses lieten toe om **vaardigheidsniveaus** in kaart te brengen. Elke leerling heeft een bepaald vaardigheidsniveau, dat wil zeggen: een statistische kans om een bepaalde opgave juist op te lossen. Leerlingen kunnen weergegeven worden op dezelfde meetschaal als de opgaven, maar dan in toenemende mate van vaardigheid.

Deze figuur toont de logica van de meetschaal. Let op: het is niet zo dat een leerling alle basisopgaven in een toets juist moet oplossen om de eindtermen te bereiken. Zo kan een leerling die enkele basisopgaven fout oplost maar een groot aantal bijkomende opgaven juist oplost zeker óók de eindtermen bereiken. De bijkomende opgaven zijn immers moeilijker en vereisen van de leerling een grotere vaardigheid (een sterkere beheersing van de eindtermen) om ze correct te beantwoorden.

- 4) We kunnen de positie van een leerling op de meetschaal nu vertalen in een **vaardigheidsscore**. We noemen dit soms ook een eindtermenscore. Van een leerling die de minimumnorm net haalt, en dus de eindtermen net bereikt, zeggen we dat hij een vaardigheidsscore van 5 op 10 behaalt. Een leerling die de minimumnorm niet haalt, heeft een lagere score. Hoe groter de vaardigheid van de leerling, hoe sterker de beheersing van eindtermen, hoe hoger de score op 10.

VOORBEELD MET LEESWIJZER

De cijfers worden weergegeven voor de school als geheel en uitgesplitst per deelnemende vestigingsplaats en lesgroep. Voor groepen van minder dan vijf leerlingen worden hier geen gegevens weergegeven, om de vertrouwelijkheid van de resultaten van individuele leerlingen te kunnen garanderen.

Bovenaan in de tabel vindt u ter vergelijking de cijfers van de peilingssteekproef. Wanneer u de cijfers van uw school hiermee vergelijkt, wees u er dan van bewust dat dit ruwe cijfers zijn waarin nog geen rekening gehouden wordt met achtergrondkenmerken van leerlingen en scholen. In het volgende deel (Situering van de school) wordt hier verder op ingegaan.

Ter vergelijking		Verdeling vaardigheidsscores											Eindtermen bereikt	Gemiddelde vaardigheidsscore
		deze leerlingen hebben de eindtermen NIET bereikt					deze leerlingen hebben de eindtermen bereikt					Tot.		
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9			
Peilingssteekproef	Pct lln	0%	2%	4%	9%	13%	20%	19%	12%	14%	7%	100%	72%	6,1
School														
123456	# lln	1	0	0	9	15	17	9	2	1	3	57	32	5,3
	Pct lln	2%	0%	0%	16%	26%	30%	16%	4%	2%	5%	100%	56%	
Vestigingsplaatsen														
123456/1 Dorpsstraat 1, 1234 Zonedorp	# lln	1	0	0	6	9	10	6	2	1	2	37	21	5,4
	Pct lln	3%	0%	0%	16%	24%	27%	16%	5%	3%	5%	100%	57%	
123456/2 Schoolstraat 2, 1235 Ekstergem	# lln	0	0	0	3	6	7	3	0	0	1	20	11	5,2
	Pct lln	0%	0%	0%	15%	30%	35%	15%	0%	0%	5%	100%	55%	
Lesgroepen														
6 A Zonedorp	# lln	1	0	0	2	6	3	1	2	1	2	18	9	5,6
	Pct lln	6%	0%	0%	11%	33%	17%	6%	11%	6%	11%	100%	50%	
6 B Zonedorp	# lln	0	0	0	4	3	7	5	0	0	0	19	12	5,2
	Pct lln	0%	0%	0%	21%	16%	37%	26%	0%	0%	0%	100%	63%	
6 A Ekstergem	# lln	0	0	0	3	6	7	3	0	0	1	20	11	5,2
	Pct lln	0%	0%	0%	15%	30%	35%	15%	0%	0%	5%	100%	55%	

Zone Verdeling vaardigheidsscores:
overzicht van de behaalde vaardigheidsscores (0 tot en met 9)
zowel in absolute aantallen (#) als in percentages (Pct)

Kolom ET bereikt:
aantal leerlingen die het minimumniveau voor deze set van ET bereikten,
dus: een vaardigheidsscore van 5 of meer behaalden
zowel in absolute aantallen (#) als in percentages (Pct)

Kolom Gemiddelde vaardigheidsscore:
gemiddelde van de behaalde vaardigheidsscores
(absoluut cijfer)

3.5. SITUERING OP SCHOOLNIVEAU

VERGELIJKING

Dit deel bevat twee rupsgrafieken waarin u de prestatie van uw school kunt vergelijken met de prestaties van de scholen die deel uitmaakten van de peilingssteekproef. In de analyses die hiervoor uitgevoerd werden, zijn alle leerlingen opgenomen die de toets volledig aflegden en voor wie we over alle nodige achtergrondkenmerken beschikten.

FEITELIJK GEMIDDELDE

We berekenden eerst het feitelijk gemiddelde van uw school en van elke school uit de peilingssteekproef.

Het feitelijk gemiddelde van een school is het gemiddelde van de vaardigheidsscores die behaald werden op die school. Het feitelijk gemiddelde van uw school duiden we aan met de letter S.

Wanneer we de feitelijke gemiddeldes van scholen naast elkaar plaatsen, zien we dat sommige scholen hoger scoren op de toets dan andere scholen. Dat wijst er op het eerste zicht op dat sommige scholen het beter doen dan andere scholen.

VERWACHT GEMIDDELDE

De feitelijke gemiddeldes van scholen met elkaar vergelijken is echter niet helemaal eerlijk. Verschillen tussen scholen kunnen immers te wijten zijn aan factoren waarop de school zelf geen invloed heeft, zoals bijvoorbeeld de sociaal-economische achtergrond van de leerlingen op die school. Daarom berekenden we voor uw school en voor elke school uit de peilingssteekproef ook een verwacht gemiddelde.

Het verwacht gemiddelde is de score die we statistisch van een school verwachten gegeven haar leerlingenpubliek. Het verwacht gemiddelde van uw school duiden we aan als S-verw.

Als het feitelijk gemiddelde van een school hoger ligt dan haar verwacht gemiddelde, betekent dat dat de leerlingen in die school hoger gescoord hebben dan wat we op grond van bepaalde achtergrondkenmerken statistisch zouden verwachten: de leerlingen hebben in die school gemiddeld genomen hoger gescoord dan leerlingen die een gelijkaardige achtergrond hebben en naar scholen gaan met een vergelijkbaar leerlingenpubliek. Ligt het feitelijk gemiddelde van een school lager dan haar verwacht gemiddelde, dan hebben de leerlingen van die school lager gescoord dan verwacht.

Voor wetenschappen en techniek basisonderwijs hielden we in de berekening van het verwacht gemiddelde rekening met de volgende achtergrondkenmerken:

- Leerlingenkenmerken:
 - geslacht;
 - eventuele schoolse voorsprong of achterstand (op basis van het geboortjaar);
 - eventuele diagnose voor dyslexie, dyscalculie, ADHD, autisme of een andere handicap of leerstoornis;
 - thuistaal;
 - aantal boeken thuis (maat voor het cultureel kapitaal van het gezin);
 - opleidingsniveau van de moeder;
 - het al dan niet ontvangen van een studietoelage.
- Schoolkenmerk:
 - gemiddelde score op de financieringscriteria (deze criteria beschrijven hoeveel leerlingen er in de school risico lopen op onderwijskansarmoede).

TOEGEVOEGDE WAARDE

Het verschil tussen het feitelijk en verwacht gemiddelde van een school, beschrijft hoeveel hoger of lager die school gescoord heeft dan andere scholen met een gelijkaardig leerlingenpubliek. We noemen dit verschil ook de toegevoegde waarde die de school heeft gerealiseerd op de toets.

De toegevoegde waarde is een indicatie van de unieke bijdrage die de school – in vergelijking met andere scholen – heeft geleverd aan wat haar leerlingen leren voor de getoetste set van eindtermen. Door scholen met elkaar te vergelijken op basis van de toegevoegde waarde die ze gerealiseerd hebben, vergelijken we hen op een meer faire manier. We hebben immers de invloed van een aantal achtergrondkenmerken geneutraliseerd.

We drukken de toegevoegde waarde van een school uit in een getal (TW) door haar verwacht gemiddelde af te trekken van haar feitelijk gemiddelde. Het TW-getal kunnen we vervolgens vergelijken met de gemiddelde toegevoegde waarde die andere scholen hebben gerealiseerd. Voor een makkelijke interpretatie werd de gemiddelde toegevoegde waarde op 0.0 geplaatst.

- Een school met een positief TW-getal heeft een toegevoegde waarde gerealiseerd die groter is dan gemiddeld. Voor de getoetste set van eindtermen heeft ze gemiddeld genomen een grotere bijdrage geleverd aan de toetsprestaties dan veel andere scholen.
- Een school met een negatief TW-getal heeft een kleinere toegevoegde waarde gerealiseerd dan gemiddeld. Dat wil zeggen dat ze voor de getoetste set van eindtermen in vergelijking met andere scholen een kleinere bijdrage aan de toetsprestaties geleverd lijkt te hebben.
- Scholen die een toegevoegde waarde realiseren die niet statistisch significant afwijkt van het gemiddelde, hebben een bijdrage geleverd die in lijn ligt met die van de meerderheid van de scholen uit de peilingssteekproef.

De toegevoegde waarde die uw school heeft gerealiseerd, duiden we aan als S-tw. Ze werd als volgt berekend: $S\text{-tw} = S - S\text{-verw}$.

BETROUWBAARHEID EN STATISTISCHE SIGNIFICANTIE

De situering van het feitelijk gemiddelde, het verwacht gemiddelde en de toegevoegde waarde van uw school worden weergegeven in rupsgrafieken. Op de volgende bladzijden worden hiervan fictieve voorbeelden getoond, telkens met een leeswijzer.

In de rupsgrafieken wordt de prestatie van een school voorgesteld als een stip. Door elke stip loopt een verticale lijn. Die verticale lijn stelt het 95%-betrouwbaarheidsinterval voor.

Het betrouwbaarheidsinterval is een maat voor statistische onzekerheid. Concreet betekent dit dat wij met 95% zekerheid kunnen zeggen dat de gemeten prestatie van een school (stip) tussen de boven- en ondergrens van de verticale lijn ligt.

De lengte van de verticale lijnen verschilt voor de verschillende scholen in de rupsgrafiek. Hoe kleiner de verticale lijn, hoe kleiner het betrouwbaarheidsinterval en dus hoe betrouwbaarder het resultaat. Anders gezegd, hoe kleiner de verticale lijn die door de stip van een school loopt, met hoe meer zekerheid wij kunnen zeggen dat de exacte prestatie van de school zich in de buurt van de stip bevindt.

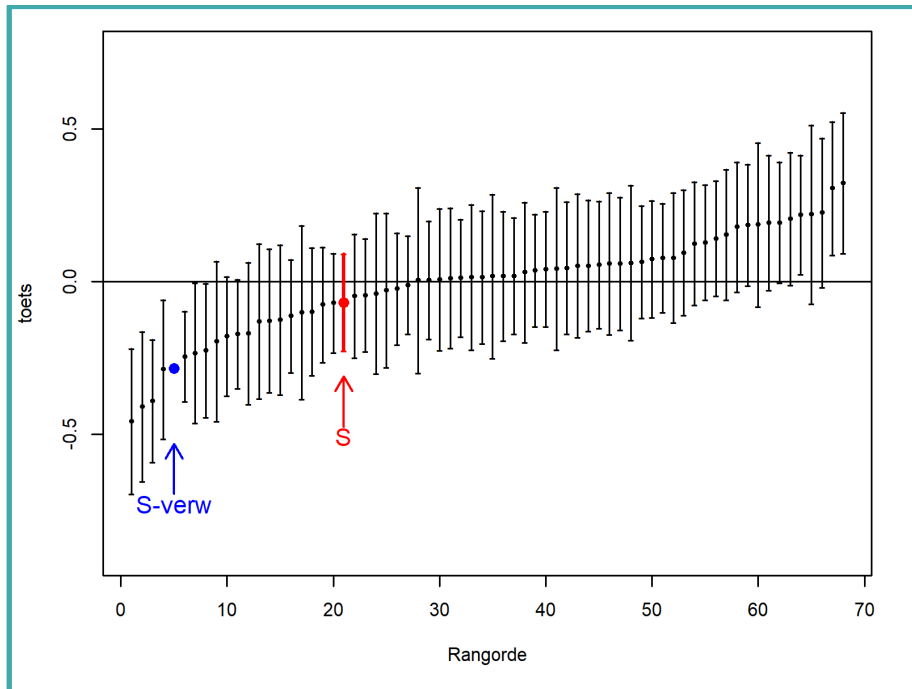
De lengte van de verticale lijn en bijgevolg de mate van zekerheid worden in sterke mate bepaald door het aantal leerlingen dat deelneemt aan toets. Hoe meer leerlingen deelnemen, hoe kleiner de verticale lijn en hoe betrouwbaarder het resultaat.

Wanneer een leerlingengroep uit minder dan vijf leerlingen bestaat, worden er voor die leerlingengroep geen analyses gepresenteerd. Een kleiner aantal leerlingen levert immers geen betrouwbaar resultaat op.

Het gemiddelde over alle scholen heen, noemen we het Vlaams gemiddelde. Het wordt in de rupsgrafieken weergegeven als een horizontale nullijn.

Enkel wanneer een verticale lijn (betrouwbaarheidsinterval) van een school volledig boven of onder de horizontale nullijn ligt, wijkt de prestatie van die school statistisch significant af van het Vlaams gemiddelde. Een statistisch significante afwijking wil zeggen dat het verschil dat gevonden werd, wellicht niet aan toeval te wijten kan zijn. Als de verticale lijn de horizontale nullijn snijdt, is het verschil niet statistisch significant.

FEITELIJK EN VERWACHT GEMIDDELDE - VOORBEELD MET LEESWIJZER

Elementen:

- Zwarte stip: feitelijk gemiddelde van een school uit de peilingssteekproef
- **Rode stip S**: feitelijk gemiddelde van deze school op de paralleltoets
- **Blauwe stip S-verw**: verwacht gemiddelde van deze school op de paralleltoets
- Verticale lijn door een stip: betrouwbaarheidsinterval
- Horizontale lijn door 0.0 (nullijn): Vlaams gemiddelde (gemiddelde over alle scholen heen)
- Verticale as (Y-as, Toets): gemiddelde prestatie per school
- Horizontale as (X-as, Rangorde): volgorde van de scholen op basis van hun feitelijke gemiddeldes: scholen met de laagste gemiddeldes uiterst links, scholen met de hoogste gemiddeldes uiterst rechts

Interpretatie fictief voorbeeld:

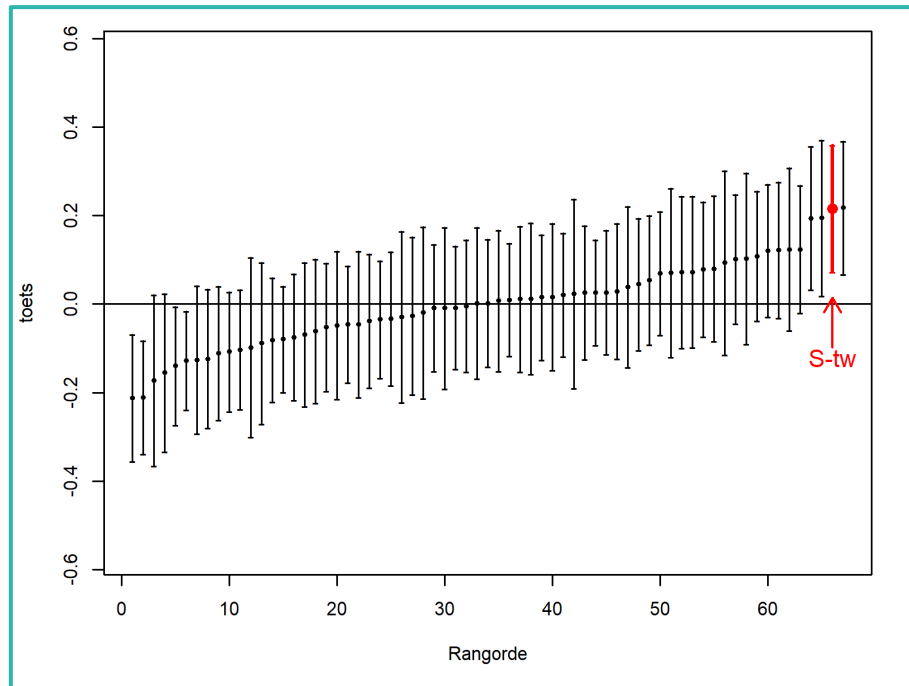
In het bovenstaande voorbeeld ligt het feitelijk gemiddelde van de school (rode stip S) lager dan het Vlaams gemiddelde (horizontale nullijn), maar het betrouwbaarheidsinterval (de rode verticale lijn) snijdt de horizontale nullijn.

Het feitelijk gemiddelde van deze school wijkt niet statistisch significant af van het Vlaamse gemiddelde. We kunnen dus niet met zekerheid zeggen dat deze school het minder goed heeft gedaan dan gemiddeld.

In het bovenstaande voorbeeld ligt het feitelijk gemiddelde van de school (rode stip S) hoger dan haar verwacht gemiddelde (blauwe stip S-verw).

Het feitelijk gemiddelde van deze school ligt hoger dan het gemiddelde dat we statistisch zouden verwachten op basis van haar leerlingenpubliek. De leerlingen in deze school hebben dus hoger gescoord dan verwacht.

TOEGEVOEGDE WAARDE - VOORBEELD MET LEESWIJZER

Elementen:

- Zwarte stip: toegevoegde waarde (TW) van een school uit de peilingssteekproef
- **Rode stip S-TW:** TW van deze school
- Verticale lijn door een stip: betrouwbaarheidsinterval
- Horizontale lijn door 0.0 (nullijn): Vlaams gemiddelde (gemiddelde TW over alle scholen heen)
- Verticale as (Y-as, Toets): TW ten opzichte van het Vlaams gemiddelde (negatieve getallen onderaan, positieve getallen bovenaan, TW 0 betekent dat de TW van de school even groot is als gemiddeld)
- Horizontale as (X-as, Rangorde): volgorde van de scholen op basis van hun TW: scholen met de laagste TW uiterst links, scholen met de hoogste TW uiterst rechts

Interpretatie fictief voorbeeld:

In het bovenstaande voorbeeld ligt de TW van de school (rode stip S-TW) boven het Vlaams gemiddelde (horizontale nullijn), en ook het betrouwbaarheidsinterval (de rode verticale lijn) ligt volledig boven de horizontale nullijn.

De TW die deze school heeft gerealiseerd, is statistisch significant groter dan gemiddeld. Wanneer we de invloed van een aantal achtergrondkenmerken neutraliseren, lijkt deze school voor de getoetste set van eindtermen een grotere bijdrage aan de toetsprestaties geleverd te hebben dan gemiddeld.

3.6. SITUERING OP VESTIGINGSPLAATSNIIVEAU

OPSPLITSING

Als uw school deelnam met leerlingen uit verschillende vestigingsplaatsen, dan wordt de situering ook nog eens voor elke vestigingsplaats apart gemaakt.

Let op: dit gedeelte wordt enkel gepresenteerd voor vestigingsplaatsen met minstens vijf leerlingen in de analyse. Een kleiner aantal leerlingen levert immers geen betrouwbaar resultaat op.

VERGELIJKING

In dit gedeelte wordt precies dezelfde logica gevolgd als bij de situering op schoolniveau. In rupsgrafieken geven we telkens het feitelijk gemiddelde (VPL), verwacht gemiddelde (VPL-verw) en de toegevoegde waarde (VPL-tw) weer van de vestigingsplaats in kwestie. U kunt deze vergelijken met de gemiddelde prestaties van de vestigingsplaatsen uit de peilingssteekproef. Enkel vestigingsplaatsen met minstens vijf leerlingen werden meegenomen in de analyse.

BETROUWBAARHEID EN SIGNIFICANTIE

Ook hier loopt door elke stip een verticale lijn die het 95%-betrouwbaarheidsinterval voorstelt. Het gemiddelde over alle vestigingsplaatsen heen, wordt weergegeven als een horizontale nullijn.

Enkel wanneer een verticale lijn (betrouwbaarheidsinterval) volledig boven of onder de horizontale nullijn ligt, wijkt de prestatie van de vestigingsplaats statistisch significant af van dit Vlaams gemiddelde. Een statistisch significante afwijking wil zeggen dat het verschil dat gevonden werd, wellicht niet aan toeval te wijten kan zijn. Als de verticale lijn de horizontale nullijn snijdt, is het verschil niet statistisch significant.

4. AAN DE SLAG MET UW SCHOOLFEEDBACK

HULPMIDDEL VOOR INTERNE KWALITEITSZORG

De schoolfeedback die u krijgt in dit rapport is wetenschappelijk onderbouwd. Het rapport geeft u een zicht op de prestatie van uw school voor het getoetste leergebied en laat u toe om die te vergelijken met een representatieve steekproef voor heel Vlaanderen. Uw rapport is daarom een waardevolle informatiebron en kan een stukje zijn in de puzzel van interne kwaliteitszorg voor het getoetste leergebied. 'Weten waar u staat' is immers een belangrijk element in de systematische zelfevaluatie van uw school.

Hou echter voor ogen dat hier slechts een gedeelte van het getoetste leergebied aan bod kwam, en (bij uitbreiding) slechts een gedeelte van het curriculum. Beschouw het resultaat van uw school als een hulpmiddel en een intern vertrekpunt voor verder onderzoek en verdere discussie.

INTERPRETATIE

Hebt u nog vragen bij de interpretatie van de verschillende tabellen en figuren in dit rapport? Neem contact op met het Steunpunt Toetsontwikkeling en Peilingen.

Verrast het resultaat u of bevestigt het uw verwachtingen? Deed uw school het voor dit leergebied beter of juist minder goed dan u verwacht had? Wat gaat goed, waar is ruimte voor verbetering? Als schoolteam (directie, leerkrachten en andere medewerkers) bent u zelf het best geplaatst om deze vragen te beantwoorden en om het resultaat van uw school in een juist perspectief te plaatsen. U kent uw leerlingen en uw aanpak van dit leergebied immers het beste, en u weet in welke omstandigheden de paralleltoetsen werden afgenomen bij u op school. Kan u deze aspecten in verband brengen met een betere of minder goede prestatie? Uw pedagogische begeleidingsdienst kan u hierin ondersteunen.

ANDERE INFORMATIEBRONNEN

Door de peilingsbrochure door te nemen, kunt u zich een beeld vormen van de algemene resultaten voor Vlaanderen. In deze brochure werden ook een aantal aandachtspunten en werkpunten geïdentificeerd voor het onderzochte leergebied. Zijn die aandachtspunten herkenbaar binnen de context van uw school? Kan u zelf ook aan de slag met de geformuleerde werkpunten?

Om het getoetste leergebied ruimer in kaart te brengen, kunt u dit rapport naast andere informatiebronnen leggen. Daarbij kan u bijvoorbeeld denken aan: informatie die u verzamelt via interne monitoring (toetsen, (eind)examens en permanente evaluatie die u als school zelf inzet in de loop van het schooljaar), informatie vanuit andere bronnen van externe monitoring (netgebonden toetsen, deelname aan peilingsonderzoek of ander (inter)nationaal wetenschappelijk onderzoek), informatie uit doorlichtingen, informatie en feedback van uw pedagogische begeleidingsdienst, informatie uit nascholingen of literatuur over het leergebied dat u wilt onderzoeken, informatie over de unieke achtergrond van uw eigen leerlingen, enzovoort.

VERTROUWELIJKHEID

Dit feedbackrapport wordt strikt vertrouwelijk aan uw school bezorgd en derden krijgen er geen toegang toe. Uiteraard staat het u vrij om uw schoolfeedback zelf te bespreken met derden, als u dat wenst. Wij zouden u echter willen vragen om dit feedbackrapport niet te gebruiken om publiciteit te maken voor uw school.

5. SCHOOLFEEDBACK WETENSCHAPPEN EN TECHNIEK BASISONDERWIJS

In mei/juni 2018 nam uw school (9888 – Basisschool Y) de volgende paralleltoets(en) af voor wetenschappen en techniek basisonderwijs.

Beschikbare paralleltoetsen	2018
Domein natuur:	
Niet-levende natuur	afgenomen
Bouw, werking en ontwikkeling	
Gezondheidszorg	
Organismen en materialen	
Ecosystemen	
Milieuzorg	
Domein techniek:	
Techniek	

RESULTATEN NIET-LEVENDE NATUUR

GETOETSTE EINDTERMEN - NIET-LEVENDE NATUUR

ET 1.11 De leerlingen kunnen de weerselementen op een bepaald moment en over een beperkte periode, meten, vergelijken en die weersituatie beschrijven.

ET 1.12 De leerlingen kunnen het verband illustreren tussen de leefgewoonten van mensen en het klimaat waarin ze leven.

ET 1.13 De leerlingen kunnen tonen hoe de aarde om de eigen as draait, welk gevolg dit heeft voor het dag- en nachtritme in de eigen omgeving en hoe de aarde, de zon en de maan ten opzichte van elkaar bewegen.

ET 1.14 De leerlingen kunnen van courante materialen uit hun omgeving enkele eigenschappen aantonen.

ET 1.15 De leerlingen kunnen illustreren dat een stof van toestand kan veranderen.

ET 1.16 De leerlingen kunnen met enkele voorbeelden aantonen dat energie nodig is voor het functioneren van levende en niet-levende systemen en kunnen daarvan de energiebronnen benoemen.

VERGELIJKENDE GEGEVENS PEILINGSSTEEKPROEF - NIET-LEVENDE NATUUR

Voor Niet-levende natuur bestaat de peilingssteekproef uit 1719 leerlingen uit 105 klassen van het zesde leerjaar uit 80 vestigingsplaatsen van 66 scholen.

Zij legden de peilingstoets Niet-levende natuur af in de peiling WO van 12 mei 2015.

64,7% van de leerlingen uit de peilingssteekproef bereikten de eindtermen.

DEELNEMENDE LEERLINGEN - NIET-LEVENDE NATUUR

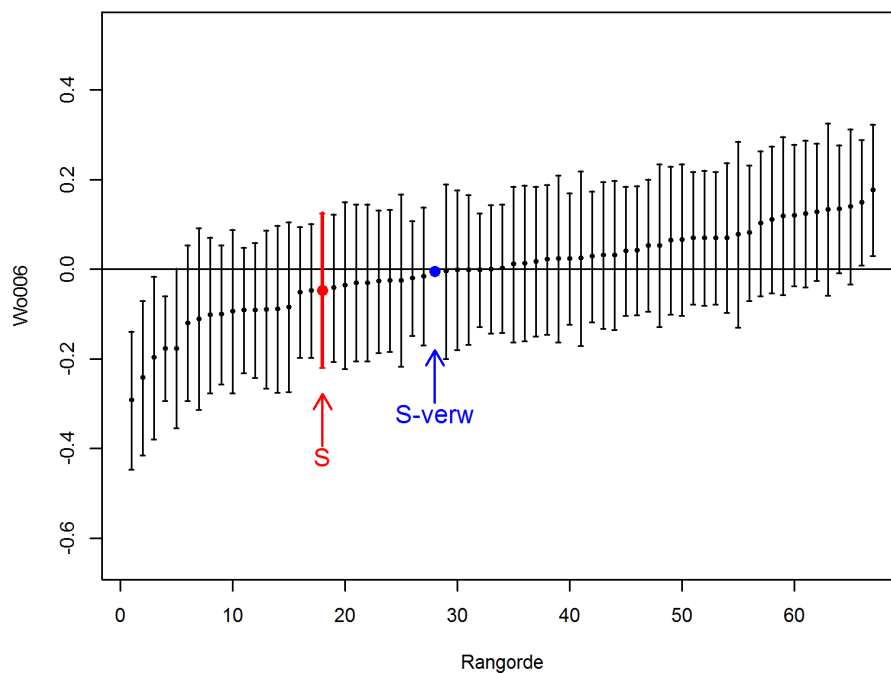
	Aantal leerlingen	Deelgenomen?	Toets volledig afgelegd	In analyse	
School					
9888	32	ja	21	19	
Vestigingsplaatsen					
9888/1 Hoofdstraat 1, 9999 ZEVENBEEK	32	ja	21	19	
Lesgroepen					Leerlingen uit vestigingsplaats:
6de leerjaar A	21	ja	21	19	9888/1
6de leerjaar B	11	nee	0	0	9888/1

BEREIKEN VAN DE EINDTERMEN - NIET-LEVENDE NATUUR

		Verdeling vaardigheidsscores											Eindtermen bereikt	Gemiddelde vaardigheidsscore
		deze leerlingen hebben de eindtermen NIET bereikt					deze leerlingen hebben de eindtermen bereikt					Tot.		
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9			
Ter vergelijking														
Peilingssteekproef	Pct lln	0%	1%	5%	12%	17%	23%	19%	15%	6%	2%	100%	65%	5,6
School														
9888	# lln	0	0	1	4	7	2	2	3	2	0	21	9	5,2
	Pct lln	0%	0%	5%	19%	33%	10%	10%	14%	10%	0%	100%	43%	
Vestigingsplaatsen														
9888/1 Hoofdstraat 1, 9999 ZEVENBEEK	# lln	0	0	1	4	7	2	2	3	2	0	21	9	5,2
	Pct lln	0%	0%	5%	19%	33%	10%	10%	14%	10%	0%	100%	43%	
Lesgroepen														
6de leerjaar A	# lln	0	0	1	4	7	2	2	3	2	0	21	9	5,2
	Pct lln	0%	0%	5%	19%	33%	10%	10%	14%	10%	0%	100%	43%	

SITUERING SCHOOL 9888 - NIET-LEVENDE NATUUR

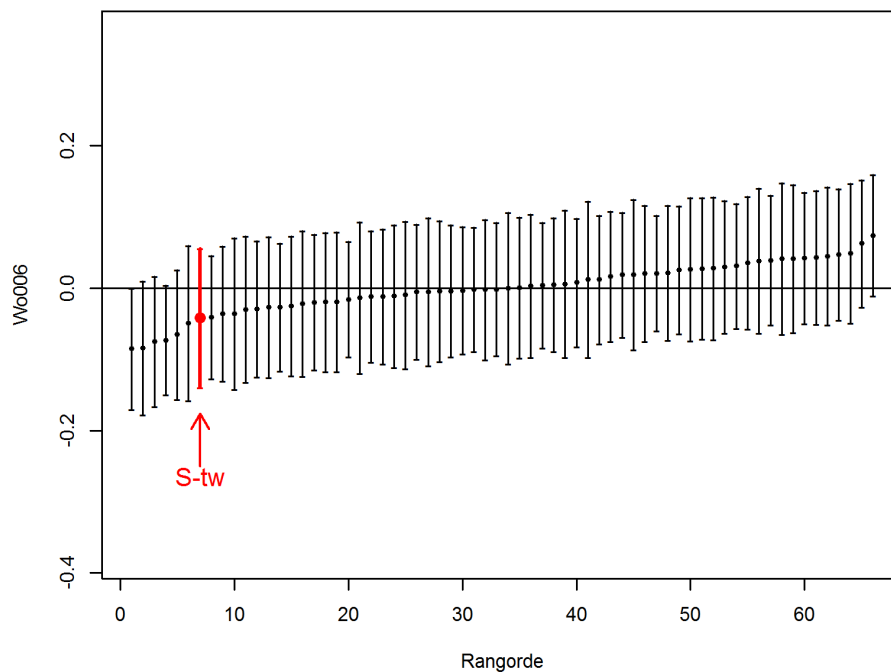
Feitelijk en verwacht gemiddelde

Het feitelijk gemiddelde van school 9888 op de toets Niet-levende natuur:

- wijkt niet statistisch significant af van het Vlaams gemiddelde;
- ligt lager dan haar verwacht gemiddelde: het gemiddelde dat we statistisch zouden verwachten op basis van haar leerlingenpubliek.

Toegevoegde waarde

De toegevoegde waarde die school 9888 voor de toets Niet-levende natuur heeft gerealiseerd, wijkt niet statistisch significant af van het gemiddelde.

MEER INFORMATIE

Dit rapport werd opgemaakt door het Steunpunt Toetsontwikkeling en Peilingen:

www.peilingsonderzoek.be en www.paralleltoetsen.be

De opdrachtgever van het peilingsonderzoek is het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming:

www.onderwijsdoelen.be

CONTACT

Steunpunt Toetsontwikkeling en Peilingen: tel. 016 32 57 20 | paralleltoetsen@peilingsonderzoek.be